

Sefyllfa'r Gymraeg heddiw

Mae tua **43%** o boblogaeth
y byd yn **ddwyieithog**.

Mae bron i **20%** o boblogaeth
y byd yn **amlieithog**.

**Gwaith
trafod**

Sut ydych
chi'n teimlo ynglŷn
â'r ffaith eich bod chi'n
medru siarad mwy
nag un iaith?

**Gwaith
trafod**

Beth yw
manteision bod
yn ddwyieithog, yn
eich barn chi?

Mae pobl ddwyieithog yn tueddu i'w chael yn haws canolbwyntio ar amrywiaeth o dasgau ar yr un pryd (amldasgio).

Mae pobl ddwyieithog yn tueddu i fod yn fwy hyblyg, sensitif a chreadigol (sgiliau gwybyddol).

Mae pobl ddwyieithog yn tueddu i'w chael hi'n haws clywed ieithoedd eraill a dysgu ieithoedd ychwanegol.

Mae ymchwil yn dangos bod dwyieithrwydd yn gohirio dechreuad Dementia a symptomau eraill clefyd Alzheimer yn ddiweddarach mewn bywyd.

Mae siarad dwy iaith yn cynnig mwy o gyfleoedd o ran swyddi ac yn gallu cynyddu eich siawns o gael swydd.

Mae siarad dwy iaith yn golygu sgil arall i'w rhoi ar eich CV neu ffurflen gais am swydd.

Mae medru newid o un iaith i'r llall yn hyderus yn magu hyder a balchder yn yr unigolyn.

Gall siarad mwy nag un iaith gynnig mwy o opsiynau astudio – e.e. mwy o ddewis o gyrsiau coleg neu brifysgol.

Mae pobl ddwyieithog yn tueddu i ddangos mwy o empathi na phobl sydd ond yn siarad un iaith.

Mae siarad dwy iaith yn ehangu eich gorwelion ac yn gallu agor drysau i fwy nag un diwylliant, hanes, hunaniaeth a chymuned.

**Mae pobl sy'n siarad dwy iaith yn
tueddu i wneud yn well wrth weithio
dan bwysau.**

**Mae siarad mwy nag un iaith yn
cynnig ystod ehangach o
weithgareddau cymdeithasol.**

Mae siarad mwy nag un iaith yn helpu pobl i fod yn fwy meddwl agored a dangos mwy o werthfawrogiad a goddefgarwch at ddiwylliannau a chefnidiroedd eraill.

Mae pobl ddwyieithog yn tueddu i gael gwell canlyniadau mewn profion deallusrwydd.

**Mae siarad dwy iaith yn cynyddu ein
cyfleoedd i gymdeithasu a gwneud
ffrindiau.**

**Mae siarad dwy iaith yn gwella ein
canolbwyntio a'n cof.**

Mae pobl ddwyieithog yn aml yn well cyfathrebwyr yn y ddwy iaith.

Gall person dwyieithog gyfathrebu ag ystod ehangach o bobl na pherson sydd ond yn siarad un iaith.

**Mae bod yn ddwyieithog yn cynnig
mwy o gyfleoedd i ni o ran hobiau a
diddordebau.**

**Mae siarad dwy iaith yn gwella ein
cyfleoedd, nid yn eu cyfyngu.**

**Mae ymchwil yn dangos bod lefelau
straen pobl ddwyieithog yn is na phobl
sydd ond yn siarad un iaith.**

**Mae dwyieithrwydd yn gwella ein
dealltwriaeth o sut mae iaith yn gweithio
(h.y. o ran gramadeg, ac ati).**

Mae un iaith, ar gyfartaledd, yn marw rhywle yn y byd bob 14 diwrnod.

Dwy iaith bob mis.

24 o ieithoedd bob blwyddyn.

Bydd tua hanner y 7,000 o ieithoedd lleiafrifol sy'n cael eu siarad ar draws y byd wedi marw erbyn dechrau'r ganrif nesaf.

Y Gymraeg yw un o'r ieithoedd byw hynaf yn Ewrop.

Beth sydd angen gwneud i'w gwarchod a'i chryfhau?

Cyfrifiad 2021

– **cynnydd bychan** yn y ganran o bobl sy'n gallu siarad Cymraeg yn y grwpiau oedran **oedolion ifanc** (pobl **16 i 19 oed** a phobl **20 i 44 oed**).

Ond...

gostyngiad yng nghanran y boblogaeth **5 i 15 oed** a nododd eu bod yn siarad Cymraeg rhwng **2011** a **2021**, o **40.3%** yn **2011** i **34.3%** yn **2021**, **gostyngiad** o **6.0** pwynt canran.

Y **gostyngiad mwyaf** mewn pwynt canran ar gyfer unrhyw grŵp oedran.

Adroddodd **538,000** o boblogaeth Cymru oedd **dros dair mlwydd oed** (sef **17.8%** o'r holl boblogaeth) eu bod yn gallu siarad Cymraeg - gostyngiad o tua **23,700** o bobl ers **Cyfrifiad 2011**.

Gwaith trafod

Sut mae'r ffigyrau
hyn yn gwneud i chi deimlo?

Tybed pam, yn eich barn chi, bod
llai o bobl ar y cyfan wedi nodi eu
bod nhw'n gallu siarad Cymraeg
yng **Nghyfrifiad 2021** na **2011**?

2017

– strategaeth

Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Llywodraeth Cymru.

- Mynd i'r afael â'r **gostyngiad** yn y nifer o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru;
- **Hybu** a **hwyluso** defnyddio'r Gymraeg;
- **Annog** mwy o bobl i **siarad a defnyddio** eu Cymraeg;
- Cyrraedd y targed o **filiwn o siaradwyr Cymraeg** erbyn **2050**.

**“ Mae'r Gymraeg yn un o
drysorau Cymru. Mae'n
rhan o'r hyn sy'n ein diffinio fel
pobl ac fel cenedl. Ein
huchelgais ni fel Llywodraeth
Cymru yw gweld miliwn o bobl
yn gallu mwynhau siarad a
defnyddio'r Gymraeg erbyn
2050.**

**Cymraeg 2050,
Llywodraeth
Cymru**

**“ Mae ymateb i’r her o
gael miliwn o siaradwyr
Cymraeg erbyn 2050 yn galw
am newidiadau pellgyrhaeddol.
Mae angen gwthio’r ffiniau a
chymryd camau uchelgeisiol
fel bod mwy o bobl yn dysgu a
defnyddio’r Gymraeg.**

**Cymraeg 2050,
Llywodraeth Cymru**

Tair thema ar gyfer gwireddu nod strategaeth **Cymraeg 2050** Llywodraeth Cymru:

- 1** Cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg
- 2** Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg
- 3** Creu amodau ffafriol ar gyfer siarad a defnyddio'r Gymraeg

Gwaith trafod

Rydyn ni'n ffodus oherwydd ein bod ni eisoes yn gallu siarad Cymraeg. Ond faint o Gymraeg ydych chi'n ei defnyddio yn eich bywyd bob dydd? Ble? Gyda phwy? Pam? Ydych chi'n gwneud cymaint o ddefnydd ag y gallech chi o'ch Cymraeg, tybed? Os na, pam ddim?

Mae gan nifer fawr o sefydliadau yng Nghymru rôl i'w chwarae wrth helpu gwireddu nod Llywodraeth Cymru o gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050, ac mae Comisiynydd y Gymraeg yn un o'r rheini.

Shwmae?

Helô

Ond...

Mae'r Gymraeg yn **perthyn i bawb yng Nghymru.**

Nid gwaith **un person** nac **un sefydliad** yw gwarchod y Gymraeg.

Mae'n **gyfrifoldeb ar bob un ohonom** i helpu a gwneud ein rhan os ydyn ni am sicrhau **dyfodol yr iaith.**

Cwis

Tua pha ganran o
boblogaeth y byd
sy'n ddwyieithog?

43%

**Sawl iaith, ar gyfartaledd,
sy'n marw rhywle yn y
byd bob blwyddyn?**

24 – 1 bob 14 diwrnod

Allwch chi feddwl
am dair mantais o
fod yn ddwyieithog?

Gweler y datganiadau
ar sleidiau 5 i 15.

Yng Nghyfrifiad 2021, pa
ganran o holl boblogaeth
Cymru oedd dros dair
mlwydd oed a adroddodd
eu bod yn gallu siarad
Cymraeg?

17.8%

Bwriad strategaeth Miliwn
o Siaradwyr Llywodraeth
Cymru yw cyrraedd y targed
o filiwn o siaradwyr Cymraeg
erbyn pa flwyddyn?

